

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання

Кафедра соціально-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

соціально-гуманітарних наук

Л.П. Корогод

« ___ » _____ 2019 р.

**Р о б о ч а п р о г р а м а н а в ч а л ь н о ї
д и с ц и п л і н и**

СОЦІОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Бакалавр

(ступінь вищої освіти)

галузь знань
(шифр і назва галузі знань)

01 Освіта/педагогіка

спеціальність
(шифр і назва спеціальності)

014 Середня освіта

спеціалізація
(назва спеціалізації)

014.11 Середня освіта (фізична культура)

факультет
(назва факультету)

Фізичного виховання

вид дисципліни

за вибором
(обов'язкова / за вибором)

2019/2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – **Соціологія** для здобувачів ступеню вищої освіти **бакалавр**, галузі знань – **01 Освіта/Педагогіка**, спеціальності **014 Середня освіта**.

Розробники:

МАКЄШИНА ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук,
кандидат філософських наук

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри **соціально-гуманітарних наук**, факультету **фізичного виховання** Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 23 від «12» червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Л.П. Корогод

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«12» червня 2019 р.

©Макєшина Юлія Вікторівна, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>01 Освіта/педагогіка</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціалізація: <u>014.11 Середня освіта (фізична культура)</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 5		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання немає		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		5/6-й	5/6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної, заочної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Ступінь вищої освіти: <u>бакалавр</u>	42 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		68 год.	120–год.
		Індивідуальні завдання:	
		– год.	
		Вид контролю:	
Залік/ іспит	Залік/іспит		

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти рівня бакалавр знань про оточуючі їх соціальні явища і процеси. Засвоєння знання про механізми функціонування суспільства, його інститутів і соціальні групи, розвиток здатності до аналізу і прогнозування розвитку соціальних процесів виступають найважливішими умовами формування активної життєвої і громадянської позиції майбутніх фахівців. Однією з важливих цілей є також формування більш глибоких уявлень студентів про фізичну культуру та спорт як одного з важливих соціальних інститутів у історичному та сучасному контекстах.

Завданнями дисципліни є:

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність історичного розвитку основних напрямків соціологічної думки;
- закономірності функціонування і розвитку суспільства;
- соціальні проблеми праці і розподільні відносини;
- основи соціального структурування суспільства;
- причини виникнення соціальних конфліктів, стадії їх розвитку і способи регулювання;
- форми соціально-територіальної організації суспільства;
- закономірності функціонування і сучасний стан основних соціальних інститутів;
- роль культури в житті суспільства й особистості;
- сутність сучасних глобальних проблем;
- методологічні і методичні підходи до організації соціологічних досліджень.

вміти:

- володіти понятійно-категоріальним апаратом соціологічної науки;
- мати практичні навички самостійного аналізу сучасних соціальних явищ і процесів,
- уміти прогнозувати напрямки перспективи їх розвитку;
- мати навички проведення конкретного соціологічного дослідження;
- вміти орієнтуватися в соціальних проблемах сучасного українського суспільства.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 4. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК 8.** Здатність користуватися сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями.
- ЗК 9.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, володіння навичками міжособистісної взаємодії.
- ЗК 10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 12.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 13.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, а також приймати обґрунтовані рішення.
- ФК 1.** Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
- ФК 2.** Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.
- ФК 3.** Здатність використовувати компетентнісний підхід у фізичному вихованні учнів закладів загальної середньої освіти.
- ФК 4.** Здатність задовольняти особистісні потреби дитини в процесі фізкультурної діяльності та досягти індивідуалізації навчання.
- ФК 5.** Здатність використовувати сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні дітей.
- ФК 6.** Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.
- ФК 7.** Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.
- ФК 9.** Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.
- ФК 10.** Готовність до систематизації, узагальнення та поширення вітчизняного та закордонного досвіду в професійній сфері.
- ФК 11.** Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.
- ФК 12.** Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
- ФК 13.** Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму
- ФК 14.** Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.
- ФК 15.** Здатність аналізувати та проектувати на сучасному рівні освітній процес, у тому числі в умовах інклюзивної освіти.
- ФК 16.** Здійснювати планування, організацію, контроль освітнього процесу, спортивної, фізкультурно-оздоровчої діяльності.
- ФК 17.** Здатність розробляти методичну документацію в сфері фізичної культури і спорту з обліком соціальних, морфофункціональних, психологічних особливостей контингенту різної статі та віку, природничих і економічних особливостей регіону.
- ФК 18.** Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.
- ФК 19.** Здатність до безперервного професійного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, вивчених раніше): історія України, філософія, основи економічної теорії.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**:

- фактичний матеріал з навчальної дисципліни відповідно до навчальної програми;

- зміст і особливості уявлень про «міфологічні» та наукові знання про суспільний устрій, різноманіття форм людського знання про природу та суспільство;
- основні етапи розвитку знання суспільство та його політичне життя, основні наукові ідеї, школи, напрями, теорії та концепції;
- умови, за яких відбуваються ті чи інші процеси у суспільному житті, їх закономірності та протиріччя.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**:

- творчо осмислювати поняття;
- орієнтуватися у складних та суперечливих проблемах суспільного розвитку, застосовувати отримані знання, аналізуючи суспільно-політичні події;
 - застосовувати основні положення світових та українських соціально-політичних концепцій у своїй професійній діяльності, і в повсякденному житті;
- надавати інтерпретації суспільно-політичним процесам, використовуючи знання про загальні закономірності суспільного розвитку;
- виявляти громадянську позицію щодо суспільно-політичної сфери, вміти аналізувати і прогнозувати суспільні події;
- самостійно підвищувати рівень загальнокультурної і гуманітарної підготовки під час підготовки до занять.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1. Соціологія у контексті системного погляду на суспільне життя

Тема 01. Соціологія як наука про суспільство.

Феномен соціально-політичного знання. Об'єкт та предмет соціально-політичного знання. Соціально-політична сфера суспільства. Система категорій соціально-політичного знання. Принципи соціально-політичного знання. Функції соціально-політичних наук.

Закони соціально-політичної сфери суспільства. Закономірності і тенденції соціально-політичного життя.

Методологія соціально-політичних досліджень. Загальнофілософські, теоретичні, емпіричні, праксеологічні, специфічні, наукогалузові, ситуаційні методи наукового пізнання.

Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.

Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства.

Стародавній Китай, Індія.

Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи.

Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.

Античність. Платон, Аристотель, Сенека, Цицерон. Епоха середньвіччя. Августин. Фома Аквінський. «П'єр Абеляр. Епоха Відродження. Н.Макіавеллі. Соціалісти-утопісти. Томас Мор, Томазо Кампанелла. Епоха Новітнього часу. Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є, .-Ж. Руссо, Ж. Боден.

Тема 04. Класичний та посткласичний етапи соціологічної науки.

Позитивізм. Соціологічна теорія О. Конта: основні положення, методологія. Соціологічна теорія Г. Спенсера: основні положення, методологія. Наукові погляди К. Маркса, їх вплив на розвиток соціологічної думки. Соціологічний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгейма, суть його «соціологізму» та запропонованого ним соціологічного методу. Розуміюча соціологія М. Вебера, його теорія соціальної взаємодії. К.Маркс теорія соціального конфлікту. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Р. Мертон. Емпірична соціологія, зміст основних етапів її розвитку. Теорія символічного інтеракціоналізму. Етнометодологія. Концепція наукового менеджменту. Технократичні концепції. Теорії індустріального та постіндустріального суспільства.

Тема 05. Історія становлення та розвитку соціології в Україні.

Становлення та розвиток вітчизняної науки. Суспільно-політичні погляди Київської Русі. Іларіон Київський, Данило Заточеник, Кирик Новгородець, Кирило Філософ, Клим Смолятич.

Специфіка формування ідеї ренесансного гуманізму та ідеології реформації в Україні другої половини XV - початку XVII ст. Творчість Франциска Скорини. Ранній гуманізм Розвиток ідеології реформації діячами Острозького культурно-освітнього центру та братських шкіл.

Становлення філософії українського духу в Києво-Могилянській академії. Г. Сковорода – фундатор філософії українського духу. Філософія вітчизняного просвітництва. Український романтизм.

Ідеї Т. Шевченка, О. Потебні, С. Подолинського, М. Драгоманова, В. Антоновича. Суспільні погляди видатних українських діячів кінця XIX – початку XX ст..

Відродження українського духовно-політичного життя. Ідеї національної самобутності. Соціологічні погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М. Грушевського, Б. Кістяківського, С. Дністрянського, М. Туган-Барановського. Соціологія

радянського періоду та її криза. Основні напрями та проблеми розвитку новітньої української науки про суспільство.

Змістовий модуль 2. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства

Тема 06. Особистість у системі соціальних зв'язків.

Соціалізація: сутність поняття, механізми. Фази соціалізації: соціальна адаптація та інтериорізація. Первинна і вторинна соціалізація. Конкретно-історичний характер соціалізації. Агенти та інститути соціалізації. Фактори соціалізації. Виховання як складова соціалізації. Теорії соціалізації. Соціальна активність як особлива якісна характеристика особистості. Особа і група. Самосвідомість, соціальний статус, система соціальних ролей. Людина в системі суспільних відносин і проблеми їх раціональної організації. Планування і підкорення, консенсус і конфлікт.

Тема 07. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.

Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства. Поняття суспільного розвитку.

Основні чинники суспільного розвитку та їх взаємозв'язок. Історичні типи суспільства. Глобальні проблеми суспільного розвитку людства.

Тема 08. Соціальна структура та соціальна стратифікація.

Загальна характеристика елементів соціальної структури суспільства. Поняття статусів та ролей особистості. Види і типи статусів. Статусний набір.

Поняття соціальної групи та соціальної єдності. Соціальні прошарки та класи. Види соціальних груп за соціально-значущими критеріями.

Соціальна мобільність, її типи та види. П. Сорокін та його теорія соціальної мобільності. Соціальна стратифікація, сутність поняття. Характерні риси стратифікації сучасного українського суспільства.

Змістовий модуль 3. Особливості соціальних інститутів як складних соціальних утворень.

Тема 09. Соціальні інститути суспільства.

Загальна характеристика соціальних інститутів. Соціальний інститут як складне соціальне утворення, важливий компонент соціальної структури суспільства. Класифікація соціальних інститутів. Засоби визначення соціальних інститутів та ефективність їх успішного функціонування. Функції соціальних інститутів.

Тема 10. Політика як соціальний інститут.

Політика як соціальний інститут.

Місце і роль політичних інститутів у системі соціальних інститутів.

Особливості та функції політичних інституцій.

Тема 11. Економіка як соціальний інститут.

Об'єкт та предмет економічної соціології, її місце у загальній системі соціологічного знання. Взаємозв'язок економічної та соціальної сфер суспільства. Соціальні функції економіки. Економіка як соціальний інститут, його функції.

Тема 12. Сім'я як соціальний інститут.

Соціальний інститут сім'ї та шлюбу. Сім'я як складний соціальний феномен. Методологічні підходи до аналізу сім'ї. Структура сім'ї. Функції сім'ї. Конституція України про сім'ю та шлюб.

Тема 13. Культура і освіта як соціальні інститути.

Природа, структура та функції культури. Культура суспільства, його інтелектуальне, духовне та активне життя. Фізична культура та спорт – один з неголовних соціальних інститутів. Взаємодія фізичної культури та спорту із суспільством та державою. Відношення різних соціальних груп до стану фізкультури та спорту. Соціальний статус спортсмена. Конституція України про розвиток фізичної культури та спорту.

Змістовий модуль 4. Соціально-політичні процеси.

Тема 14. Соціально-політичні процеси.

Соціальний і політичний процеси як складові суспільного розвитку: взаємозв'язок, особливості та рівні прояву. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки.

Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу.

Основні форми, способи існування і типологія способи соціально-політичних процесів. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві.

Тема 15. Політичні конфлікти.

Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції у суспільстві. Основні соціологічні теорії конфлікту.

Структура, причини та механізм соціального конфлікту. Типології конфліктів та форми протікання.

Попередження та розв'язання конфліктів.

Тема 16. Соціологія праці і управління

Предмет соціології праці та управління, його складові. . Особливості соціально-трудових відносин, їх класифікація. Соціологічна сутність категорій “зміст праці” та “характер праці”. Основні види соціальних процесів у трудовій сфері. Праця як соціальний процес, її види. Соціальні функції праці.

Змістовий модуль 5. Суспільна думка як об'єкт соціологічного аналізу.

Тема 17. Методологія та методика соціологічних досліджень

Поняття соціологічного дослідження, його завдання. Поняття процедури, методології, методики і техніки соціологічного дослідження. Види соціологічного дослідження, їх призначення. Функції соціологічного дослідження.

Тема 18. Методика збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціальної інформації

Роль гіпотез в організації соціологічного дослідження, їх види. Генеральна і вибіркова сукупність, порядок їх визначення. Експеримент, його види. Призначення соціального експерименту. Методика обробки та пошуку інформації. Аналіз, класифікація документів. Запитання в анкетуванні, порядок їх формування і види.

Тема 19. Громадська думка і соціально-політичні технології.

Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування. Використання громадської думки у регулюванні економічної, соціальної та політичної сфер суспільства.

Соціальні технології: сутність та призначення. Зміст на функції соціально-політичних технологій. Типологія соціально-політичних технологій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	Семінарські заняття	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота		лекції	Семінарські заняття	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Соціологія у контексті системного погляду на суспільне життя												
Тема 01. Соціологія як наука про суспільство.	6	2	2			2	8	2	2			4
Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.	6	2	2			2						6
Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.	6	2	2			2						6
Тема 04. Класичний та пост класичний етапи соціологічної науки.	6	2	2			2						6
Тема 05. Історія становлення та розвитку соціології в Україні.	6	2	2			2						4
Разом за змістовним модулем 1	30	10	10			10	30	2	2			26
Змістовний модуль 2. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства												
Тема 06. Особистість у системі соціальних зв'язків.	8	2	2			4	10					10
Тема 07. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.	8	2	2			2	10					10
Тема 08. Соціальна структура та соціальна стратифікація.	10	4	2			6	10					10
Разом за змістовним модулем 2	30	8	6			14	30					30
Змістовний модуль 3. Особливості соціальних інститутів як складних соціальних утворень.												
Тема 09. Соціальні інститути суспільства.	6	2	2			2	8	2	2			4
Тема 10. Політика як соціальний інститут.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 11. Економіка як соціальний інститут.	6	2	2			2	4					4
Тема 12. Сім'я як соціальний інститут.	6	2	2			2	6					6
Тема 13. Культура і освіта як	6	2	2			2	8	2				6

соціальні інститути.												
Разом за змістовим модулем 3	30	10	10			10	30	4	2			24
<i>Змістовий модуль 4. Соціально-політичні процеси.</i>												
Тема 14. Соціально-політичні процеси.	8	2	2			6	12	2	2			8
Тема 15. Конфлікт як соціальне явище.	8	2	2			6	10	2				8
Тема 16. Соціологія праці і управління	10	2	2			6	8	2				6
Разом за змістовим модулем 4	30	6	6			18	30	6	2			22
<i>Змістовий модуль 5. Суспільна думка як об'єкт соціологічного аналізу.</i>												
Тема 17. Методологія та методика соціологічних досліджень	8	2	2			4	10	2	2			6
Тема 18. Методика збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціальної інформації	8	4	2			6	10	2	2			6
Тема 19. Громадська думка і соціально-політичні технології.	8	2	2			4	10	2				8
Разом за змістовим модулем 5	30	8	6			16	30	6	4			20
	150	42	40			68	150	20	10			120

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
I	Змістовий модуль 1. Соціологія у контексті системного погляду на суспільне життя	10	
1	Соціологія як наука про суспільство. Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства.	2	2
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства. Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства. Суспільна думка Стародавнього Китаю, Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи. Соціальна філософія Стародавньої Індії.	2	
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство. Джерела пізнання соціальних явищ у творчості Платона, Аристотеля. Емпіричні дослідження у Давньому Римі. Соціальні знання епохи Середньовіччя і Відродження, соціальні утопії. Теорія природного права і суспільного договору.	2	
4	Класичний та пост класичний етапи соціологічної науки Класичний етап становлення. XIX ст.. Позитивізм. Натуралізм. Школи: органіцизм, соціальний дарвінізм, расово-антропологічна школа. Психологічні школи.	2	
5	Історія становлення та розвитку соціології в Україні. Формування соціально-політичних поглядів в Україні, їх витоки. Розвиток соціальної думки в Київській Русі. Суспільно-політичні рухи в Україні XVI-XIX ст.. Соціально-політичні ідеї демократії та державності.	2	
II	Змістовий модуль 2. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства	8	
6	Особистість у системі соціальних зв'язків. Типологія особистості в соціології. Людина як самоорганізована, самоуправляема соціальна система. Взаємодія суспільних та особистих інтересів і цінностей.	2	
7	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків. Суспільство як система соціальних зв'язків та дій. Загальна характеристика соціальної структури суспільства. Основні елементи соціальної структури, її види та характеристика. Теорія соціальної стратифікації та її значення. Сучасна соціальна структура України.	2	
8	Соціальна структура та соціальна стратифікація. Соціологічне тлумачення соціальної організації і самоорганізації, їх структури. Сутність теорії соціальної стратифікації. Історичні типи стратифікації. Основні чини Соціальна нерівність як основа стратифікації. Основні чинники та критерії соціальної стратифікації. Теорія соціального статусу в концепції соціальної стратифікації.	4	

III	Змістовий модуль 3. Особливості соціальних інститутів як складних соціальних утворень.	10	
9	Соціальні інститути суспільства. Загальна характеристика соціальних інститутів. Соціальний інститут як складне соціальне утворення, важливий компонент соціальної структури суспільства. Класифікація соціальних інститутів. Засоби визначення соціальних інститутів та ефективність їх успішного функціонування. Функції соціальних інститутів.	4	2
10	Політика як соціальний інститут. Політика як вираз закріплення соціальної взаємодії. Структура та функції політичних інститутів. Соціологічні дослідження політичних процесів в Україні.	2	
11	Економіка як соціальний інститут. Об'єкт та предмет економічної соціології, її місце у загальній системі соціологічного знання. Взаємозв'язок економічної соціальної сфер суспільства. Соціальні функції економіки. Економіка як соціальний інститут, його функції.	2	
12	Сім'я як соціальний інститут. Соціальний інститут сім'ї та шлюбу. Сім'я як складний соціальний феномен. Методологічні підходи до аналізу сім'ї. Структура сім'ї. Функції сім'ї. Конституція України про сім'ю та шлюб.	2	
13	Культура і освіта як соціальні інститути. Природа, структура та функції культури. Культура суспільства, його інтелектуальне, духовне та активне життя. Фізична культура та спорт – один з неголовних соціальних інститутів. Взаємодія фізичної культури та спорту із суспільством та державою. Відношення різних соціальних груп до стану фізкультури та спорту. Соціальний статус спортсмена. Конституція України про розвиток фізичної культури та спорту.	2	
IV	Змістовий модуль 4. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства	8	
14	Соціально-політичні процеси. Соціальний і політичний процеси як складові суспільного розвитку: взаємозв'язок, особливості та рівні прояву. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки. Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу. Основні форми, способи існування і типологія способи соціально-політичних процесів. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві.	2	
15	Політичні конфлікти. Конфлікт як соціальне явище. Становлення та розвиток соціології конфлікту. Структура соціального конфлікту. Функції соціального конфлікту, його позитивні і негативні наслідки.	2	
16	Соціологія праці і управління Предмет соціології праці та управління, його складові. . Особливості соціально-трудова відносин, їх класифікація. Соціологічна сутність категорій “зміст праці” та “характер праці”. Основні види соціальних процесів у трудовій сфері.	2	

	Праця як соціальний процес, її види. Соціальні функції праці.		
V	Змістовий модуль 5. Основні ідеологічні доктрини сучасності.	6	
17	Методологія та методика соціологічних досліджень. Поняття соціологічного дослідження, його завдання. Поняття процедури, методології, методики і техніки соціологічного дослідження. Види соціологічного дослідження, їх призначення. Функції соціологічного дослідження.	2	
18	Методика збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціальної інформації. Роль гіпотез в організації соціологічного дослідження, їх види. Генеральна і вибіркова сукупність, порядок їх визначення. Експеримент, його види. Призначення соціального експерименту. Методика обробки та пошуку інформації. Аналіз, класифікація документів. Запитання в анкетуванні, порядок їх формування і види.	4	
19	Громадська думка і соціально-політичні технології. Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування. Використання громадської думки у регулюванні економічної, соціальної та політичної сфер суспільства. Соціальні технології: сутність та призначення. Зміст на функції соціально-політичних технологій. Типологія соціально-політичних технологій.	2	

6. Теми практичних занять не передбачено навчальною програмою.

7. Самостійна робота

№ з/р	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин	
		Денна	Заочна
I	Змістовний модуль 1. Соціологія у контексті системного погляду на суспільне життя	10	26
1	Опрацювання уривків першоджерел зі запропонованої тематики: *Вебер М. Основные социологические понятия Дюркгейм Э.О. О разделении общественного труда. Метод социологии, *Сорокин П.А. Человек, цивилизация, общество.	2	4
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства. Арістотель. Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. - К.: Основи, 2000. - 239 с.	2	6
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство. Соціальні концепції Середньовіччя. Схоластика Ф. Аквінського. Т. Гоббс про державу і суспільство (витоки лібералізму)	2	6
4	Класичний та посткласичний етапи соціологічної науки. Опрацювання уривків першоджерел зі запропонованої тематики: *Вебер Макс. Избранные произведения.	2	6
5	Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.	2	4

	Соціально-політичні ідеї про національне відродження та державність ХХ ст. Ліберальна ідея Б. Кістяковського.		
II	Змістовий модуль 2. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства	14	30
6	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків. Теорія «надлюдини» Ф. Ніцше. Роль «корпорації» в здійсненні та реалізації політичних рішень у концепції Е. Дюркгейма. Теорія «синдикалістського федералізму» Л. Дюгі.	4	10
7	Політична система суспільства. Аналіз твору К. Поппера «Відкрите суспільство та його вороги»	4	10
8	Держава та її соціально-політична спрямованість. Аналіз твору «Теорія виникнення держави» Л. Гумпловича.	4	10
III	Змістовий модуль 3. Особливості соціальних інститутів як складних соціальних утворень.	10	24
9	Соціальні інститути суспільства. Соціальні інститути в теорії Т. Парсонса. Бергер П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. Лукман. – М. : Медиум, 1995. – 323 с.	2	4
10	Політика як соціальний інститут. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. — М.: Текст, 1993. Парсонс, Т. О понятии «политическая власть» [Текст] / Т. Парсонс // Политология : хрестоматия. – М. : Гардарики, 2000. – 843 с.	2	4
11	Економіка як соціальний інститут. Дуглас Н. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики/ Пер. с англ. А.Н. Нестеренко; предисл. и науч. ред. Б.З. Мильнера. М.: Фонд экономической книги “Начала”, 1997. — 180 с.	2	4
12	Сім'я як соціальний інститут. Макешина Ю.В. «Трансформация феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.	2	6
13	Культура і освіта як соціальні інститути. Теорії людського капіталу (Андерсон, Хелсі, Флауд Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018.	2	6
IV	Змістовий модуль 4. Соціальна структура та соціальні процеси суспільства	18	22
14	Соціально-політичні процеси. Андрущенко В. П. Організоване суспільство. Проблема організації та суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: досвід соціально-філософського аналізу. Інститут вищої освіти. К. : ТОВ “Атлант ЮемСі”, 2005. 498 с.	6	8
15	Політичні конфлікти. Скотт Д. Конфликты. Пути их преодоления. К., 1990. Теорія фаз та етапів розвитку й розв'язання конфліктів (описати).	6	8
16	Соціологія праці і управління Формування соціології праці у західній соціологічній думці. Школа наукового менеджменту Ф. Тейлора. Теорія “людських відносин”	6	6

	Е. Мейо. Школа “соціальних систем”.		
V	Змістовий модуль 5. Суспільна думка як об’єкт соціологічного аналізу.	16	20
17	Методологія та методика соціологічних досліджень Гласс Дж., Стэнли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. – М.:Прогресс, 1976.	4	6
18	Методика збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціальної інформації Вербець В.В. Соціально-педагогічний моніторинг у вузі: методологія, методика, організація: Монографія. – Рівне: РДГУ, 2002.	6	6
19	Громадська думка і соціально-політичні технології. Нозль Э. Массовые опросы. Введение в методику демоскопии. – М.: Прогресс.1999. – 380 с.	4	8
	Всього	68	120

10. Методи навчання

Лекції. Проблемні лекції. Презентації. Розв’язання ситуаційних завдань. Домашні завдання. Практичні роботи з використанням персональних комп’ютерів.

Форма занять	Методи навчання	№ тем, де використовується даний метод
Лекції	Проблемне викладання: чітке формулювання основних понять, їхня практична спрямованість, приклади проблемних ситуації і залучення аудиторії до їхнього вирішення	1-19
	Періодичний діалог з аудиторією	1-19
	Використання ілюстративного матеріалу й технічних засобів навчання (мультимедійних систем)	1-19
	Використання елементів професійного гумору	1-19
Семінарські заняття	Диспут	5, 8
	Презентація результатів самостійної роботи Проекти організації суспільства в творах Платона та Аристотеля. Ідеї «суспільного договору» та «природного права» в політичній думці Нового часу. Проблеми людини та суспільства в протосоціологічному етапі. О.Конт - засновник науки соціологія. Соціологія XIX ст. та її основні напрями. М.Вебер про соціальні дії. П.Сорокін та його інтегральна соціологія. Марксизм та українська політична думка. Особливості українського консерватизму В. Липинського. Розвиток соціальної думки в Київській Русі. Полемічні погляди Івана Вишенського. Вчення просвітників про державу і суспільство. Українська ідея М. Грушевського. Проблеми соціальної взаємодії в концепції М.Вебера. П.Сорокін про сутність соціальної взаємодії. Роль соціальних норм та санкцій у соціальній взаємодії особистості. Механізм	2,3, 4,5, 6,7,8,17,18

	формування соціальних відносин.	
	Робота у малих групах	2,3,4,5
	Робота в парах для вирішення проблемних завдань	6,7,8,10,15,17,18

11. Методи контролю

Методи усного контролю. Фронтальний контроль знань на семінарських заняттях.
Методи письмового контролю. Самоконтроль.

Форми контролю	Методи і прийоми контролю	№ тем, де використовується даний метод
Усний	Усні відповіді на запитання	1-19
	Доповідь	1-19
	Диспут	1-19
	Робота в парах	1-19
Письмовий	Письмова відповідь на запитання	
	Самостійна робота	
	Реферат	
	<p>Складання есе за наступними темами: Що являє собою соціальна структура суспільства? У чому головне призначення соціальної структури? Які умови необхідні для формування соціальної структури суспільства? Охарактеризуйте основні функції соціальної структури суспільства. Головні проблеми формування і функціонування соціальної структури суспільства. України. Як визначав сутність влади М. Вебер? Дайте визначення та невід'ємні риси політичної влади. У чому різниця між поняттями народний та державний суверенітет? Що таке публічна влада та за яких історичних умов вона виникла? Що являють собою засоби (ресурси) влади? Поясніть де і коли можуть застосовуватись економічні, соціальні, культурно-інформаційні та силові засоби влади. Які засоби влади є найбільш дієвими? Чому? В чому їх ефективність? Що таке легітимність влади, які типи легітимності існують за М. Вебером та який з них, на ваш погляд, є більш дієвим. Надайте характеристику шляхів досягнення влади. Дайте визначення поняттю «політичний режим». Дайте визначення типам політичних режимів. Типи демократичного режиму. На які соціальні верстви зазвичай спирається авторитарний режим? Які існують закономірності переходу авторитарних суспільств до демократії? Назвіть причини формування тоталітарної соціальної структури.</p>	1-19

	<p>Спробуйте визначити відмінності між авторитаризмом і тоталітаризмом. Чому тоталітаризм із власною соціальною структурою суспільства вважається деструктивним явищем новітньої історії?</p> <p>Протягом якого періоду історії в Україні сформувалася й функціонувала безконфліктна соціальна структура? Аргументуйте свою думку.</p>	
Автоматизований	Візуалізовані презентації	2,3,4,5,17,18

Контрольні питання до змістового модулю № 1

1. Соціологія як наука у системі гуманітарного знання.
2. Об'єкт, предмет, категорії та функції соціології.
3. Закономірності розвитку соціальної сфери суспільства.
4. Загальні методи дослідження соціальних об'єктів.
5. Методи емпіричних соціальних об'єктів.
6. Становлення та розвиток світової соціально-політичної думки.
7. Соціально-політична думка Стародавнього світу та Античності.
8. Суспільно-політична думка епохи середньовіччя та Відродження (європейський та український контекст).
9. Суспільно-політичні ідеї Нового часу та Просвітництва в Європі та в Україні.
10. Класичний етап розвитку соціально-політичних знань про суспільний розвиток в європейській та українській думці. Школи та напрями.
11. Українська та зарубіжна соціально-політична думка ХХ ст., її основні напрями.

Контрольні питання до змістового модулю № 2

1. Суспільство як соціальна система.
2. Ознаки і типи суспільства.
3. Поняття та види соціальних груп як елемент соціальної структури суспільства.
4. Соціально-демографічна підструктура суспільства.
5. Соціально-поселенська підструктура суспільства.
6. Соціальна стратифікація: сутність, види, чинники.
7. Соціальна мобільність.
8. Поняття особистості та специфіка соціологічного підходу до її аналізу.
9. Структура особистості.
10. Функції особистості.
11. Соціальний статус і соціальна роль особистості.
12. Соціальна типологія особистості.
13. Соціалізація людини: поняття, структура та механізми.
14. Етапи соціалізації людини.
15. Характеристика політичної соціалізації.
16. Феномен лідерства у суспільстві.
17. Політичне лідерство: поняття, структура, функції.
18. Типологія політичного лідерства.
19. Сутність феномену еліти.
20. Поняття, структура та соціальні функції політичної еліти.
21. Теорії еліт в політичній науці.
22. Динаміка еліти: циркуляція (В. Парето)

Контрольні питання до змістового модулю № 3

1. Соціальний інститут як складне соціальне утворення, важливий компонент соціальної структури суспільства.
2. Класифікація соціальних інститутів.
3. Засоби визначення соціальних інститутів та ефективність їх успішного функціонування.
4. Структура та механізми формування соціальних інститутів.
5. Економіка як соціальний інститут, її функції.
6. Політика як соціальний інститут, її функції.
7. Сім'я як соціальний інститут, її функції.
8. Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції.
9. Культура як соціальний інститут, масова культура її вплив.
10. Фізична культура і спорт як соціальний інститут: сутність, специфіка, функції, основні тенденції розвитку.

Контрольні питання до змістового модулю № 4

1. Соціально-політичні процеси.: взаємозв'язок, особливості та рівні прояву.
2. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки.
3. Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу.
4. Основні форми, способи існування і типологія способи соціально-політичних процесів.
5. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві.
6. Конфлікт, його соціальна природа.
7. Функції у суспільстві.
8. Основні соціологічні теорії конфлікту.
9. Структура, причини та механізм соціального конфлікту.
10. Типології конфліктів та форми протікання.
11. Попередження та розв'язання конфліктів.
12. Соціологія праці і управління.
13. Предмет соціології праці та управління, його складові.
14. Особливості соціально-трудова відносин, їх класифікація.
15. Соціологічна сутність категорій “зміст праці” та “характер праці”.
16. Основні види соціальних процесів у трудовій сфері.
17. Праця як соціальний процес, її види.
18. Соціальні функції праці.

Контрольні питання до змістового модулю № 5

1. Соціологічне дослідження та його різновиди.
2. Програма соціологічного дослідження та її структура.
3. Вибірковий метод, його особливості.
4. Генеральна та вибіркова сукупності.
5. Особливості формування вибірки в освітянському закладі.
6. Загальна характеристика методів збирання соціологічної інформації.
7. Аналіз документів та його види.
8. Традиційний аналіз та особливості його використання.
9. Контент-аналіз та методика його проведення.
10. Спостереження та його типи.
11. Картки спостереження та їх структура.
12. Опитування як метод збору соціологічної інформації.
13. Види опитувань. Анкета як базовий інструмент для опитування.
14. Структура анкети. Характеристика запитань.

Перелік питань, які визначаються як питання семестрового контролю

1. Суспільство як соціальна система.
2. Ознаки і типи суспільства.
3. Поняття та види соціальних груп як елемент соціальної структури суспільства.
4. Соціально-демографічна підструктура суспільства.
5. Соціально-поселенська підструктура суспільства.
6. Соціальна стратифікація: сутність, види, чинники.
7. Соціальна мобільність.
8. Поняття особистості та специфіка соціологічного підходу до її аналізу.
9. Структура особистості.
10. Функції особистості.
11. Соціальний статус і соціальна роль особистості.
12. Соціальна типологія особистості.
13. Соціалізація людини: поняття, структура та механізми.
14. Етапи соціалізації людини.
15. Характеристика політичної соціалізації.
16. Феномен лідерства у суспільстві.
17. Політичне лідерство: поняття, структура, функції.
18. Типологія політичного лідерства.
19. Сутність феномену еліти.
20. Поняття, структура та соціальні функції політичної еліти.
21. Теорії еліт в політичній науці.
22. Динаміка еліти: циркуляція (В. Парето)
23. Сутність соціальних інститутів.
24. Формальні і неформальні соціальні інститути.
25. Розвиток соціальних інститутів.
26. Соціальні зв'язки та їх регуляція.
27. Функції соціальних інститутів.
28. «Політична соціологія» її предмет, завдання та функції.
29. «Економічна соціологія» та розкрийте сутність
30. Роль політичних потреб особистості, групи?
31. Економічна соціологія К.Маркса, М.Вебера та Н.Смелзера.
32. Дайте визначення поняття «зайнятість».
33. Соціально-демографічна зайнятість та її сутність.
34. Ринок праці та форми зайнятості?
35. Соціальні механізми регулювання політичних відносин.
36. Суб'єкт політичних та економічних відносин.
37. Роль стимулювання та контролю в політиці та економіці.
38. Сутність інноваційної та «відхиляючої поведінки».
39. Мотивація у сфері праці, її сутність, види, рівні.
40. Трудовий конфлікт, його сутність та показники.
41. Соціальна структура трудового конфлікту.
42. Соціальний контроль у політиці та економіці.
43. Політика як вираз закріплення соціальної взаємодії.
44. Структура та функції політичних інститутів.
45. Економічна сфера, її місце в системі суспільних зв'язків.
46. Соціальні механізми в економіці, структура та функції економіки як соціального інституту.
47. Соціальний інститут сім'ї та шлюбу - як складний соціальний феномен.
48. Методологічні підходи до соціологічного аналізу сім'ї
49. Суть сім'ї та шлюбу.
50. Типи сім'ї.
51. Сім'я та відтворення населення.

52. Структура сім'ї та функції. Конституція України про сім'ю та шлюб.
53. Демографічні проблеми сучасного населення України.
54. Культура та її різновиди. Природа, структура та функції культури.
55. Фізична культура і спорт як соціальний інститут.
56. Освіта та її соціальна роль у суспільстві. Процес соціалізації.
57. Соціальні функції освіти.
58. Соціологічне дослідження та його різновиди.
59. Програма соціологічного дослідження та її структура.
60. Вибірковий метод, його особливості.
61. Генеральна та вибіркова сукупності.
62. Особливості формування вибірки в освітянському закладі.
63. Загальна характеристика методів збирання соціологічної інформації.
64. Аналіз документів та його види.
65. Традиційний аналіз та особливості його використання.
66. Контент-аналіз та методика його проведення.
67. Спостереження та його типи. Картки спостереження та їх структура.
68. Опитування як метод збору соціологічної інформації.
69. Види опитувань.
70. Анкета як базовий інструмент для опитування.
71. Структура анкети. Характеристика запитань.

Перелік питань, які визначаються як питання поточного контролю

1. Який зміст поняття «соціологія»?
2. Розкрийте сутність поняття «соціальне».
3. Що розуміють у соціології під «об'єктом» та «предметом»?
4. З яких елементів складається структура соціології та в чому їх сутність?
5. У чому полягає зміст мікросоціології та макросоціології та яка їх роль у дослідженні суспільних процесів?
6. Що ми розуміємо під емпіричними, фундаментальними і прикладними соціологічними теоріями та яка їх роль у житті суспільства?
7. Які головні функції соціології?
8. Соціальні знання про суспільство
9. Як розглядали суспільство давньогрецькі мислителі Демокрит, Платон, Аристотель?
10. У чому полягає сутність соціальних знань про людину та суспільства XVII-XVIII ст.?
11. Розкрийте сутність ідеї про суспільство А.Сен-Симона.
12. Як розглядав О.Конт вчення про три стадії розвитку суспільства, соціальної статистики та динаміки?
13. Які напрями існували у соціології XIX-XX ст. і в чому їх сутність?
14. На що звертали увагу у своїх вченнях про суспільство М.Вебер, П.Сорокін, Е.Дюркгейм, К.Маркс та Ф.Енгельс?
15. Як розглядали людину і суспільство мислителі Київської Русі?
16. Розкрийте сутність вчення Г.С.Сковороди про ідеальне суспільство, людину та сенс її життя.
17. Які основні напрями суспільно-політичної думки на Україні існували в XIX - на початку XX ст.?
18. У чому полягає сутність теоретичної соціології М.Ковалевського?
19. Розкрийте сутність особливостей розвитку соціологічної думки на сучасному етапі.
20. Дайте визначення поняття «соціальна структура суспільства» та яка сутність її елементів.
21. Що являють собою «соціальні спільноти», «соціальні групи» та «соціальні прошарки»?
22. Яке місце в житті суспільства займають «соціальні потреби» та «соціальні інтереси»?

23. Виходячи з суспільного розподілу праці, які компоненти соціальної структури можливо виділити?
24. У чому полягає сутність теорії соціальної стратифікації?
25. Спираючись на працю П.Сорокіна «Социальная стратификация и мобильность», розкрийте сутність економічної стратифікації.
26. Спираючись на працю П.Сорокіна «Социальная стратификация и мобильность», розкрийте сутність професійної стратифікації.
27. У чому полягає сутність функціональної стратифікації?
28. Що розуміють під соціальною мобільністю?
29. Як розумів П.Сорокін (за працею «Социальная стратификация и мобильность») сутність соціальної мобільності?
30. Що таке «соціальна взаємодія» і які її особливості?
31. Розкрийте роль соціальних норм та санкцій у соціальній взаємодії особистості, соціальної групи та спільноти.
32. Дайте визначення поняття «соціальні відносини». Які види соціальних відносин існують і в чому їх сутність?
33. Поняття «суспільство» та його головні ознаки і структурні елементи.
34. Розкрийте сутність системно-механічного та системноорганічного підходу до аналізу суспільства.
35. Як Ви розумієте поняття «суспільне життя» та який його зв'язок із біологічними, географічними, демографічними, соціокультурними засадами?
36. Розкрийте зміст поняття «соціальний інститут» та його типів.
37. В чому полягає сутність структури та механізму функціонування соціальних інститутів?
38. Дайте визначення поняття «сім'я» та розкрийте її функції, структуру і типологію.
39. Спираючись на функції сім'ї, покажіть, яка її роль у житті суспільства.
40. Що спільного та в чому різниця між поняттями «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість»?
41. Що таке «соціалізація»?
42. Розкрийте сутність понять «соціальний статус» «соціальна роль» та їх значення у процесі соціалізації особистості.
43. Дайте визначення поняття «соціальна активність», її критерії, види, рівні та роль у соціалізації особистості.
44. Які ви знаєте теоретичні концепції особистості та яка їх сутність?
45. Що вивчає економічна соціологія та які її функції?
46. Яка роль потреб та інтересів в економічній діяльності людей?
47. Розкрийте зміст поняття «господарська культура» та її функцій.
48. Спираючись на погляди М.Вебера та В.Зомбарта, розкрийте сутність підприємницького духу.
49. Що розуміємо під економічною поведінкою, розкрийте її типи і форми прояву.
50. Який зміст поняття «відхиляюча поведінка» та які фактори впливають на неї?
51. Що таке «трудовий конфлікт», його сутність, типи та соціальна структура?
52. Розкрийте сутність поняття «соціально-трудова мобільність». Яка її сутність, типи, види і функції?
53. У чому полягає зміст предмета, об'єкта, мети й завдань у соціологічному дослідженні?
54. Яке значення має стратегічний план соціологічного дослідження?
55. Що таке сітковий графік і чому він потрібен у соціологічному дослідженні?
56. Розкрийте сутність вибірки у підготовці і проведенні соціологічного дослідження.
57. Які існують види помилок вибірки і в чому полягає аналіз результатів вибірки?
58. У чому полягає сутність польового та пілотажного дослідження?
59. В яких випадках проводиться соціометричне тестування?
60. Що таке анкета та інтерв'ю в соціологічному дослідженні?
61. У чому полягає сутність соціологічного спостереження та його особливості?
62. Поняття документів у соціології та їх класифікація.

63. Які існують методи аналізу документів та особливості контент-аналізу?
 64. Розкрийте сутність основних методів обробки соціологічної інформації.

Перелік питань, які визначаються як питання поточного контролю

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Зимовий семестр							
Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
12	14	12	14	12	12	12	12
							100

Умови допуску до підсумкового контролю (залік): студент має набрати максимальну суму балів (за роботу на семінарських заняттях і виконання різних видів завдань).

1. Зарахування проводиться за умови отримання позитивної оцінки при складанні контрольної роботи у тестовій або іншій формі (теоретичні питання, написання відповіді у формі есе).

2. При відсутності під час написання модуля або отриманні незадовільної оцінки, студент повинен здати (перездати) матеріал під час проведення підсумкових контрольних заходів.

3. Оцінювання засвоєння дисципліни проводиться за рахунок набраних балів, зарахованих під час семінарських занять.

4. Студенти, які не згодні із підсумковою оцінкою, мають право на складання заліку у письмовій формі за всіма темами курсу.

5. Оцінка, отримана на заліку є кінцевою.

Для іспиту

Літній семестр											
Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються										Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5			
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18		T19
5	5	5	5	5	7	7	6	7	7	6	
20					20			20		40	100

Умови допуску до підсумкового контролю (іспит): студент має набрати максимальну суму балів (за роботу на семінарських заняттях і виконання різних видів завдань).

1. Зарахування проводиться за умови отримання позитивної оцінки при складанні контрольної роботи у тестовій або іншій формі (теоретичні питання, написання відповіді у формі есе).

2. При відсутності під час написання модуля або отриманні незадовільної оцінки, студент повинен здати (перездати) матеріал під час проведення підсумкових контрольних заходів.

3. Оцінювання засвоєння дисципліни проводиться за рахунок набраних балів, зарахованих під час семінарських занять.

4. Студенти, які не згодні із підсумковою оцінкою, мають право на складання іспиту у письмовій формі за всіма темами курсу.

5. Оцінка, отримана на іспиті є кінцевою.

**Розподіл балів за змістовими модулями,
темами та формами діагностики**

Модулі, теми та форми діагностики	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1 (диспут, усні відповіді,)	12 балів
Тема 2 (робота у малих групах, усні та письмові відповіді, самостійне ставлення до вивченої проблеми)	14 балів
Тема 3 (робота в парах, усні відповіді, візуалізовані презентації)	12 балів
Тема 4 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	14 балів
Тема 5 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	12 балів
Змістовий модуль 2	
Тема 6 (самостійне проведення семінарського заняття студентами, презентація результатів, усні відповіді, доповідь).	12 балів
Тема 7 (диспут, усні відповіді, складання есе, самостійне опрацювання джерел)	12 балів
Тема 8 (презентація результатів самостійної роботи, усні та письмові відповіді, реферат)	12 балів
Усього за роботу на семінарських заняттях	100 балів

**Розподіл балів за змістовими модулями,
темами та формами діагностики**

Модулі, теми та форми діагностики	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 3	
Тема 9 (диспут, усні відповіді,)	5 балів
Тема 10 (робота у малих групах, усні та письмові відповіді, самостійне ставлення до вивченої проблеми)	5 балів
Тема 11 (робота в парах, усні відповіді, візуалізовані презентації)	5 балів
Тема 12 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	5 балів
Тема 13 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	5 балів
Змістовий модуль 4	
Тема 14 (самостійне проведення семінарського заняття студентами, презентація результатів, усні відповіді, доповідь).	5 балів
Тема 15 (диспут, усні відповіді, складання есе, самостійне опрацювання джерел)	6 балів
Тема 16 (презентація результатів самостійної роботи, усні та письмові відповіді, реферат)	6 балів

Змістовий модуль 5	
Тема 17 (презентація результатів опрацювання теми, усні відповіді, самостійне опрацювання джерел, самостійне ставлення до вивченої проблеми, доповідь, реферат, складання есе)	6 балів
Тема 18 (презентація результатів самостійної роботи, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат, складання есе)	6 балів
Тема 19 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат, складання есе)	6 балів
Усього за роботу на семінарських заняттях	60 балів

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку/ іспиту
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C	задовільно	
64-73 (74)	D		
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії

12.2. Форма поточного контролю

Елементи контролю за змістовним модулем 1

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	1
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	2	14	2
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	3

Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	2	14	4
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	5
Всього			64	

Елементи контролю за змістовним модулем 2

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	6
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	7
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	2	12	8
Всього			36	

Елементи контролю за змістовним модулем 3

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	1
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	2
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	3
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	4
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	5
Всього			20	

Елементи контролю за змістовним модулем 4

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	1	7	6
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	7
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	1	7	8
Всього			20	

Елементи контролю за змістовним модулем 5

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	10
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	1	7	11
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	1	7	12
Всього			20	

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C		
64-73 (74)	D	задовільно	

60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для іспиту
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C		
64-73 (74)	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

12.2. Форма поточного контролю

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Індивідуальні, тестові завдання для поточного контролю знань.
3. Презентації.
4. Електронні навчальні посібники і підручники.

14. Рекомендована література

14.1. Навчальна та довідкова література для лекційного курсу

1. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В.Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
2. Макешина Ю.В. Методичні рекомендації з дисципліни «Соціологія» (для студентів денної та заочної форми навчання. Дн-ськ.- ДДІФКіС, 2007.- 50 с.
3. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
4. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
5. Соціологія сім'ї: підручник / М.П.Лукашевич, Ф.Ф.Шандор. – К.: Знання, 2013.
6. Черниш Н.Й. Соціологія: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання - 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2019. – 486 с.

14.2. Література для практичних і семінарських занять

1. Барвінський А.О. Соціологія: Курс лекцій для студентів вищ. навч. закл. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.
2. Бакіров В.С. Соціологія в постмодерністському контексті // Вісник Харківського національного університету. – Харків, 2000. – № 492: Соціологічні дослідження сучасного суспільства.
3. Вербець В.В. [та ін.]. Соціологія: курс лекцій: навч. посібник. - К.: Кондор, 2009. - 550 с.
4. Головаха Є. Соціологічні знання: специфіка, критерії науковості та перспективи розвитку // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.–2004.– № 5.
5. Дворецька Г. Соціологія: Навч. посіб.– К.: КНЕУ, 2002. – 472 с.
6. Жоль К.К. Соціологія. Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005.- 440 с.
7. Злобіна О. Категорія „особистість” у системі понять соціологічної теорії // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 4.
8. Култаєва М.Д., Навроцький О.І., Шеремет І.І. Європейська теоретична соціологія ХХ-ХХІ століття: навч. посібник для студ. ВНЗ. – Х., 2008. – 328 с.
9. Костенко Н., Макеєв С. Місце і час соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2008. – №1.
10. Королько В., Танчер В. Головні напрями сучасного соціологічного теоретизування // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.–1999.–№ 1.
11. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія: Базовий курс: Підручник для студентів вузів. – К.: Каравела, 2006. – 312 с.
12. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія: основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. - К.: Каравела, 2008. - 544 с.
13. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. – М., 2006
14. Миллс Ч. Социологическое воображение. – М., 2001.
15. Макеєв С. Соціальний інститут: класичні тлумачення й сучасні підходи до вивчення // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2003. – № 4.
16. Парсонс Т. О структуре социального действия. – М., 2000.
17. Соціологія : навч. посіб. / Г. В. Дворецька ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2013. - 428, [4] с. - Б. ц.
18. Теоретическая социология .Антология: В 2ч – М., 2002.
19. Танчин І.З. Соціологія: Навчальний посібник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – 351 с.
40. Танчин І.З. Соціологія : навчальний посібник. – 3-ге вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2008. – 351 с.
41. Тарасенко В. Науковий інтелект соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2008. – №1.
20. Тощенко Ж. Парадигми, структура и уровни социологического анализа // Социологические исследования. – 2007. – №9.
21. Ципко С.Ю. Загальна соціологічна теорія як навчальна дисципліна: методологічні проблеми // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 225. Педагогіка та психологія. – Чернівці, 2005.
22. Ципко С. Соціальні закони та закономірності: соціологічний дискурс // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. Праць. Випуск 352-353. Філософія. – Чернівці, 2007.
23. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – С. 18-35.
24. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2003. – 544 с.
25. Штомпка П. Понятие социальной структуры: попытка обобщения // Социологические исследования.–2001. – № 9.
26. Шульга М.О. Стратегія розвитку соціологічної теорії в нових реаліях українського суспільства // Проблеми розвитку соціологічної теорії. Матеріали I Всеукраїнської соціологічної конференції. – К., 2001
49. Юрій М.Ф. Соціологія: підручник.- К. : Кондор, 2007. – 288 с.

14.3. Навчальна література для самостійної роботи студента

1. Алан Г. Джонсон. Тлумачний словник з соціології: Пер. з англ. — Львів, 2003.
2. Американская социология: Тексты. — М., 1994.
3. Антология экономической классики: В 2 т. — М.: Наука, 1993.
4. Арсенко А. Глобалізація і соціальні зміни і наслідки напередодні ХХІ ст. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 1999. — № 1.
5. Бабосов Е. М. Человек на пороге рынка. — Минск, 1992.
6. Барков В. Ю., Мусієнко Н. Б. Контркультура і неоконсерватизм: протилежність чи спадкоємність // Філософська і соціологічна думка. — 1989. — № 9.
7. Бех І. Д. Від волі до особистості. — К., 1996.
8. Борець Ю. Слово до молоді. Плекаймо нашу еліту. — Львів: Книгодрук, 1999.
9. Боришевський М. Духовні цінності в становленні особистості-гро-мадянина // Педагогіка і психологія. — 1997. — № 1.
10. Бурлачук В., Молчанов М., Степаненко В. Біля витоків соціологічної думки в Україні. — К., 1995.
11. Бытие человека в культуре: Опыт этнологического подхода. — К., 1992.
12. В. П. Андрущенко, Н. П. Горлача. — Харків, 1996.
13. Веблен Т. Теория праздного класса. — М.: Прогресс, 1984.
14. Ворона В. М. Соціологічна наука і суспільство / Вісн. НАН України. — 2001. — № 6.
15. Гаевский Б. А. Философия политики. — К.: МАУП, 2001.
16. Городяненко В. “Соціологія політики”, “політична соціологія” або “соціологія політичної сфери”? (Історіографія проблеми) // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2003. — № 1.
17. Дорофеев Б. В. Размышление о человеческом обществе. — Донецк, 2003.
18. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии. — М.: Прогресс, 1991.
19. Екологія і культура. — К., 1992.
20. Злобіна О. Г., Тихонович В. О. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. — К., 2001.
21. Кіндратець О. М. Формування 086 _1089 суспільства сталого розвитку: проблеми і перспективи: Монографія. — Запоріжжя, 2003.
22. Кістяківський Б. О. Проблема і завдання соціально-наукового пізнання /Філософ. і соціолог. думка, 1992. — № 1 — 2.
23. Кон И. С. Психология юношеского возраста. — М., 1979.
24. Кракович Д., Сердюк А. Интервьюирование в социологическом исследовании. — К., 1992.
25. Куценко О. Становлення соціальних класів як вияв самоорганізаційних процесів у суспільстві // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2002. — № 4.
26. Лисовский В. Т. Социология молодежи // Социологический словарь. — 2-е изд. перераб. и доп. / Науч. ред. Г. Н. Соколова, И. Я. Писаренко. — Минск, 1991.
27. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999.
28. Мертон Р. Социальная структура и аномия // Социологические исследования. — 1992. — № 2, 3, 4.
29. Мистецтво — прояв життєвої творчості особистості: У 2 ч. / За ред. В. М. Донія. — К., 1997.
30. Михальченко М. И. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? — К., 2001.
31. Молодежь и наркотики (социология наркотизма) / Под ред. проф. В. А. Соболева и др. — Харьков: Торсинг, 2000.
32. Молодіжний рух України: Довідник. — К.: Укр. НДІ проблем молоді, 1996.
33. Молодь України за соціальний прогрес і злагоду в суспільстві: Зб. матеріалів Конгресу укр. молоді. Київ, 26–28 травня 1997 р. — К.: АТ Вид-во “Столиця”, 1997.
34. Монсон Пер. Современная западная социология. — СПб., 1992.

35. Нормативно-правова база діяльності громадських молодіжних організацій. — К.: Четверта хвиля, 2001.
36. Огаренко В. М. та ін. Соціологія малих груп: Підручник. — Запоріжжя, 2000.
37. Орлов В. Н., Карпухин О. И. Культура и отчуждение // Социолог. исследования. — 1990. — № 8.
38. Очерки по истории теоретической социологии XX столетия. — М., 2000.
39. Пилипенко В. Є. Реформи. Підприємництво. Культура. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2001.
40. Пилипенко В. Є., Ревель І. П. Соціологія підприємництва. — К.: Європа, 1997.
41. Піча В. М. Соціологія: загальний курс: Навч. посіб. — К., 1999.
42. Практикум по прикладной социологии. — М., 1987.
43. Предприниматель Украины: эскизы к социальному портрету / Под ред. В. М. Ворона, Е. И. Суименко. — К., 1995.
44. Промышленное предприятие и его люди: проблемы социально-экономического поведения / Под общ. ред. В. М. Вороны, Е. И. Суименко. — К.: Ин-т социологии НАН Украины, 2001.
45. Руткевич М. Н. Общество как система: Социологические очерки. — СПб, 2001.
46. Саенко Ю. Состояние общества. К вопросу о его измерении // СОЦИС — 1999. — № 10.
47. Современная американская социология. — М., 1994.
48. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В. І. Волович та ін. — К., 1998.
49. Соціологія: Навч. посіб. / За ред. В. Г. Городяненка. — К., 2002.
50. Соціологія: Підручник / За ред. В. П. Андрущенко, М. І. Горлача — Харків; К., 1998.
51. Соціологія: терміни, поняття, персоналії: Навч. словник-довідник / Уклад.: В. М. Піча та ін. — К.; Львів: Новий Світ, 2002.
52. Тощенко Ж. Т. Социология: Общий курс: Учеб. пособие. — М.: Прометей, 1999.
53. Українське суспільство на порозі третього тисячоліття. — 2-е изд. / За ред. М. О. Шульги. — К., 1999.
54. Українське суспільство: Десять років незалежності (соціологічний моніторинг та коментар науковців). — К., 2001.
55. Устич С. І. Системне дослідження суспільства. — Львів, 1992.
56. Хекгаузен Х. Мотивация и деятельность: В 2 т. — М., 1986.
57. Черниш Н. Соціологія: Конспект. — Вип. 5. — Львів, 1996.
58. Черниш Н. Й. Соціологія: Курс лекцій. — Львів, 2003.
59. Шаповал М. Загальна соціологія. — К., 1996.
60. Шевчук В. О. Відродження і реформація в українській культурі XV–XVII століть // Філософ. і соціол. думка. — 1989. — № 4.
61. Штомпка П. Социология социальных измерений. — М., 1996.
62. Шульга М. О. Метаморфози українського суспільства. Коментарі соціолога. — К., 2003.

Доцент _____ **Ю.В. Макєшина**
(підпис)

Завідувач кафедри _____ **Л.П. Корогод**
(підпис)